

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la contestația depusă de Guțan Vladislav

împotriva deciziei nr. 26 din 11 decembrie 2024 a Comisiei Comisiei de
evaluare a procurorilor
(evaluarea externă conform Legii nr. 26/2022)

(Dosarul nr. 3-39/24

NR. PIGD2-25001677-01-3-06012025)

Contestație în baza Legii nr. 26/2022; evaluarea candidatului la funcția de
membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al
Procurorilor;

25 iunie 2025

Examinând în ședință publică cererea de contestare depusă de Guțan Vladislav împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 26 din 11 decembrie 2024 „cu privire la evaluarea lui Guțan Vladislav, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor” și dispunerea reevaluării lui Guțan Vladislav,

Complețul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Diana Stănilă, *judecători,*

Mihail Calistrov, *grefier*

Cu participarea:

Reclamantului – Guțan Vladislav

Reprezentantul reclamantului – avocatul Balan Petru

Reprezentantul pârâtului – avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Prin [hotărârea nr.2-3d-486/10 din 23 decembrie 2010](#), Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General numirea procurorului Vladislav Guțan în funcția de procuror, șef adjunct al secției control a urmăririi penale din cadrul Direcției control a urmăririi penale și asistență metodică.

2. Prin ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 1296-p din 30 decembrie 2012, Vladislav Guțan a fost numit în funcția de procuror, șef-adjunct secție în cadrul Procuraturii Generale.

3. Prin Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 280-p din 19 martie 2014, Vladislav Guțan a fost numit în funcția de procuror, adjunct-interimar al procurorului sectorului Buiucani, mun. Chișinău.

4. Prin Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 1074-p din 01 august 2016, Vladislav Guțan a fost numit în funcția de procuror, șef-interimar al Secției asistență juridică internațional din cadrul Procuraturii Generale.

5. În iulie 2022, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General numirea lui Vladislav Guțan în funcția de adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Buiucani, pentru un mandat de 5 ani.

6. La 15 decembrie 2023, Consiliul Superior al Procurorilor a remis în adresa Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor lista candidaților pentru funcția de membru în Colegiul pentru selecție și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, printre care se afla și reclamantul Vladislav Guțan, în vederea evaluării în conformitate cu Legea nr. 26/2022.

7. Prin decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

8. La 31 decembrie 2024, Vladislav Guțan a contestat la Curtea Supremă de Justiție decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 26 din 11 decembrie 2024.

9. Conform art. 14 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, contestația ține de competența Curții Supreme de Justiție și este examinată de un complet de judecată special compus din 3 judecători. Cauza a fost distribuită pentru examinare completului compus din judecătorii Ion Malanciuc (președinte/raportor), Oxana Parfeni și Diana Stănilă.

10. La 17 ianuarie 2025, Comisia de evaluare a procurorilor a depus referință, prin care a considerat că cererea de chemare în judecată depusă este neîntemeiată și a solicitat respingerea acesteia.

11. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 31 ianuarie 2025, ora 09:00

12. Reclamantul, a pledat în fața Curții Supreme de Justiție atât personal, cât și prin intermediul reprezentantului său, avocatului Petru Balan.

13. Comisia de evaluare a procurorilor a fost reprezentată de către avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei.

14. La 31 ianuarie 2025, a fost finalizată examinarea cauzei în fond fiind anunțat că decizia va fi plasată pe pagina web a CSJ, conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022.

ÎN FAPT

a. Evaluarea externă a reclamantului de către Comisie

15. În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, la 10 martie 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr. 26, cu modificările ulterioare. Conform acestei legi, toți candidații *inter alia* la funcția de membru al Consiliului Superior al Procuraturii sunt supuși evaluării externe, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora.

16. La 22 decembrie 2023 Comisia a notificat candidatul cu privire la inițierea evaluării și a solicitat ca acesta să completeze și să prezinte declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, care include lista persoanelor apropiate din sistemul judiciar, al procuraturii și din serviciile publice, și un chestionar privind integritatea etică, în termen de 7 zile, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022.

17. La 29 decembrie 2023, candidatul Vladislav Guțan a prezentat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul privind integritatea etică completată.

18. În timpul evaluării integrității etice și financiare a candidatului Vladislav Guțan, Comisia a colectat informații din multiple surse. Sursele au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele sociale și investigații jurnalistice și rapoartele membrilor societății civile, iar informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

19. La 14 iunie, 22 iulie și 11 septembrie 2024, Comisia i-a solicitat reclamantului să prezinte informații suplimentare pentru a clarifica anumite aspecte.

20. Reclamantul a furnizat răspunsuri și documentele solicitate în termenul indicat.

21. La 1 octombrie 2024, Comisia a notificat reclamantul că a identificat anumite aspecte, referitor la care există dubii cu privire la respectarea criteriilor de integritate financiară și etică și l-a invitat să participe la o audiere publică.

22. La 8 octombrie 2024, reclamantul a avut acces la materialele evaluării sale, conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

23. La 9 octombrie 2024, reclamantul a participat la o audiere publică a Comisiei.

24. La 26 decembrie 2024 reclamantul a recepționat pe e-mail o copie scanată a Deciziei nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor în care se conține soluția prin care: „în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis: candidatul nu întrunește criteriul de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la

respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea”.

25. Potrivit deciziei, Comisia de evaluare a constatat:

(a) apartament dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat:

(b) un apartament în România, (pretins n.n.) dobândit de familia candidatului în anul 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia decide Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 01 decembrie 2022, §24, DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, §19).

27. Art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în cont. – Legea nr. 26/2022) prevede că:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

28. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022 stipulează că,

„Comisia de evaluare are independentă funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de [Constituția Republicii Moldova](#), de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

29. Art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 prevede că:

„Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în [Codul administrativ](#), cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

30. Art. 1 alin. (1) din Codul administrativ prevede că:

„Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

31. Art. 2 alin.(2) din Codul administrativ prevede că:

„Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

32. Astfel, completul de judecată special relevă că, în preambulul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, legiuitorul a indicat că prezenta lege a fost adoptată în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

33. Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin.(1) din Legea nr.26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin.(2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

34. Art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 reglementează că:

„Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.”

35. Art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 prevede că:

„În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).”

36. Astfel, atât Legea nr. 26 din 10 martie 2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice, însă prima este una specială. Respectiv, prioritate are Legea nr. 26 din 10 martie 2022, însă, aceasta nu exclude aplicarea Codului administrativ, în măsura în care legea specială nu conține norme care să reglementeze un anumit aspect. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

37. În acest context completul de judecată special menționează că, prevederile Codului administrativ urmează a fi aplicate în măsura în care nu contravin Legii speciale nr. 26 din 10 martie 2022.

38. Criteriile de evaluare sunt prevăzute de art. 8 alin. (2)-(5) din Legea nr. 26/2022 și prevăd următoarele:

„(2) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

(3) În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului provoacă sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corespunderea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători și procurori.

(4) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

(5) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art.2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.”

39. Articolul 13 din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de adoptare a deciziei Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării. Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.

(2) Decizia Comisiei de evaluare trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

(3) Decizia Comisiei de evaluare se adoptă cu votul majorității membrilor care participă la luarea acesteia. Membrii Comisiei de evaluare nu au dreptul să se abțină de la vot. [...]

(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

(6) Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. [...]”

40. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală au observat că:

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

41. Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSP, la evaluări extraordinare de integritate.

42. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârgii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

43. În §34 din Avizul nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„Procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acestora și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

44. De asemenea, în §50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebuie să fie mai bine definită de lege.

45. Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în Consiliul Superior al Procurorilor, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

46. Completul special al Curții Supreme de Justiție învederează că, în speță, nu se pune în discuție dreptul reclamantului de a rămâne în profesie, ci se referă la o evaluare pre-vetting, adică la un exercițiu unic, de preselecție în organul de autoadministrare, într-un moment istoric, caracterizat printr-o percepție general acceptată că lucrurile în justiție merg foarte prost având la bază diferite cauze

(corupție, neprofesionalism, obediență cronică față de politic etc.). În astfel de circumstanțe este imperios necesar ca persoanele care să acceadă în organele de autoadministrare să aibă o reputație ireproșabilă, ca să nu existe nici un dubiu în privința lor. Or, în caz contrar, deciziile adoptate de aceste organe, inclusiv cele prin care se va răsturna o eventuală propunere care va veni deja din partea unei comisii vetting, nu se vor bucura de credibilitate și nu vor avea capacitatea de a convinge publicul larg că sunt corecte.

47. Cu referire la aspectul inversării sarcinii probațiunii la verificarea averii, potrivit opiniei amicus curiae a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accederea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDLAD (2022) 011, §§ 9-10).

48. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

49. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

50. La 6 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În §§120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„Prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare

ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege. Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

51. Articolul 14 alin. (1), (2), (6), (8), (9) din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de contestare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestațiilor:

„(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

(2) Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție și confirmați prin decret al Președintelui Republicii Moldova.

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în [Codul administrativ](#), cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea o singură dată a reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat;

c) constatarea promovării sau nepromovării evaluării în cazul contestării repetate a deciziei Comisiei de evaluare, adoptată în urma reevaluării dispuse anterior.

(9) Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

52. În §81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022, Curtea Constituțională a stabilit că:

„Legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele carențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

53. Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative [Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023, §83].

54. Curtea a observat că articolul 12 alin.(4) din Legea nr. 26/2022 stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare și prevede:

„Candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

55. Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 §1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, §34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), §43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

56. Aplicabilitatea art. 6 §1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul

procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 §1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), §99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), §60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

57. Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 §1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare reluate Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Vladislav Guțan i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

58. Art. 2 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, prevede că:

„La evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele: a. dacă incidentul a fost un eveniment singular; b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii nesemnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier; c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.”

59. Art. 3 alin. (1), (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„Veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor.

Anexa definește metoda de calcul a averii nedeclarate.”

60. Art. 10 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (3) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 stipulează că:

„(1) Climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri:

c) respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

d) respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;

(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul stabilit de cap. VI.”

61.Ține de menționat și faptul că, în sensul pct. 6 din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016, procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit principii stabilite, printre care și principiul integrității.

62. La pct. 6.3 din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016, este consfințit principiului integrității, potrivit căruia procurorul *inter alia* trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în procuratură; să se abțină de la luarea deciziilor atunci când interesele sale, ale persoanelor înrudite prin sânge, adopție, afinitate sau ale altor persoane apropiate familiei sale ar putea influența corectitudinea deciziilor; să nu facă promisiuni privind deciziile pe care urmează să le ia, să se comporte onest și decent, prin exemplul personal, să creeze o reputație impecabilă a procurorului; să nu ofere temei de a se considera drept o persoană pretabilă comiterii unor acte de corupție sau abuzuri (pct. 6.3.1, 6.3.3, 6.3.5 și 6.3.6 din Codul de etică al procurorilor).

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

63. În motivarea acțiunii, Vladislav Guțan a invocat că, este procuror de carieră și a candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, iar din aceste considerente a fost supus procedurii de evaluare a candidaților la funcția de membru în organul de administrare a judecătorilor și procurorilor conform procedurii și criteriilor reglementate de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. Evaluarea a fost efectuată de către Comisia de evaluare a procurorilor.

64. Menționează că, s-a aflat pe lista candidaților remisă de CSP în adresa Comisiei la 15 decembrie 2023 în vederea evaluării pentru funcția de membru în Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea CSP, în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

65. La 22 decembrie 2023, Comisia a notificat reclamantul cu privire la inițierea evaluării și a solicitat ca el să completeze și să prezinte declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, care include lista persoanelor apropiate din sistemul judiciar, al procuraturii și din serviciul public, și un chestionar privind integritatea etică, în termen de 7 zile, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022. Reclamantul a prezentat la 29 decembrie 2023 declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul privind integritatea etică completat.

66. Comunică că, deși a furnizat răspunsuri și documente, în termen și în partea tuturor chestiunilor abordate de Comisie, totuși, la 1 octombrie 2024, Comisia a

notificat reclamantul că a identificat anumite aspecte, în privința cărora există dubii cu privire la respectarea criteriilor de integritate financiară și etică și l-a invitat să participe la o audiere publică, în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

67. La 9 octombrie 2024, reclamantul a participat la o audiere publică a Comisiei.

68. La 26 decembrie 2024 a recepționat pe e-mail o copie scanată a Deciziei nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor în care se conține soluția prin care: „în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis: candidatul nu întrunește criteriul de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea”.

69. Astfel, reclamantul consideră că Decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, este un act administrativ individual defavorabil ilegal.

70. Reclamantul invocă netemeinicia motivelor și ilegalitatea concluziilor Comisiei de evaluare în partea ce ține de: Apartament dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat; Un apartament în România, (pretins n.n.) dobândit de familia candidatului în anul 2024.

71. Indică că, după cum rezultă din jurisprudența Curții Supreme de Justiție, în cauzele de contencios administrativ soluționate anterior privind procedura de pre-vetting este constatat cu autoritatea de lucru judecat că, textul „dubii serioase” nu este compatibil cu formalismul și subiectivismul din partea autorității publice pârâte, acest standard ține de rezultatul evaluării probei pentru a putea fi considerată stabilită o circumstanță de fapt la nivel ridicat de probabilitate, altul decât standardul în afara oricărui dubiu.

72. Astfel, dacă candidatul suspus evaluării prezintă argumente și explicații logice Comisiei, veridice contextului social-economic al Republicii Moldova, atunci probabilitatea că un fapt a fost într-un fel sau altul, balansează, iar orice dubiu trebuie tratat în favoarea candidatului, și este un principiu înrădăcinat în idea statului de drept.

73. Totodată, făcând referință la jurisprudența Curții Supreme de Justiție a indicat că, în situații similare, Comisia de evaluare a acționat diferit, chiar dacă, pretinsele încălcări sunt similare.

74. Notează că, principiul general al egalității reprezintă unul dintre principiile constituționale fundamentale ale Constituției și acordă un drept subiectiv. Interzice tratarea acelorași fapte în mod inegal sau a lucrurilor inegale în același mod, cu excepția cazului în care o abordare diferită ar fi justificată în mod obiectiv. Această formulare tradițională definește, de asemenea, structura de bază controversată și, prin urmare, secvența de examinare. Întrebarea de bază este întotdeauna justificarea,

adică dacă ponderea tratamentului (ne) egal este compensată de motivele de fapt relevante. Gradul de justificare cerut variază în funcție de gravitatea materială a tratamentului inegal și poate varia de la un simplu test arbitrar la un test bazat pe aspecte de proporționalitate.

75. Referitor la apartamentul dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat, reclamantul consideră că, chestiunile de fapt abordate de Comisie nu se ridică la nivelul de severitate pentru ca să fie constatate „dubii serioase” privind conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

76. De asemenea, cu trimitere la Regulamentul de evaluare a Comisiei menționat supra, a subliniat reclamantul că acest pretins incident a fost un eveniment singular; nu a cauzat prejudicii semnificative în adresa intereselor publice, nu poate fi percepută de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și reglementărilor.

77. Astfel, în pct. 45- 48 din decizia contestată, Comisia a notat: „De asemenea, Comisia ia în considerare faptul că, la vânzarea apartamentului „B”, candidatul nu ar fi fost scutit de la plata impozitului pe creșterea de capital rezultată din vânzarea unei locuințe de bază (art. 40 alin. (6) din Codul fiscal (redacția din martie 2018)), deoarece apartamentul „B” nu era locuința sa de bază, așa cum era definită la art. 5 pct. 46) din Codul fiscal (redacția din martie 2018) și ar fi trebuit să plătească impozit pe creșterea de capital după vânzarea apartamentului „B”. Prin urmare, candidatul a avut interesul de a ascunde o potențială creștere de capital, prin indicarea unui preț de vânzare sub valoarea cadastrală. Având în vedere faptele și circumstanțele menționate în alineatele de mai sus, Comisia are dubii serioase cu privire la prețul de vânzare al apartamentului „B”, indicat în contractul de vânzare-cumpărare din anul 2018”.

78. Întâi de toate reclamantul a notat că, Comisia nu a pus la îndoială faptul că proprietarul de facto al apartamentului din str. Melestiu, este dna Grecu Nadejda. În aceste condiții, reclamantul a comunicat că dacă în legătură cu înstrăinarea acestui bun imobil ar fi apărut o obligațiune fiscală, aceasta ar fi fost obligațiunea dnei Grecu Nadejda și nu obligațiunea fiscală a reclamantului care să fi fost posibil a fi reținută cu efecte negative pentru cariera acestuia.

79. Mai mult, reclamantul fiind obligat să atenueze dubiile Comisiei în această privință, a prezentat toate dovezile de care dispune, totuși în același timp reclamantul nu a putut proba fapte inexistente (existența unui pretins alt preț, mai mare), astfel reclamantul nu a putut proba o negație. Or, Comisia pornind de la o prezumție falsă, solicită probarea unor circumstanțe imposibile, fapt ce rezultă din concluzie greșită. Prin urmare, nu poate fi pusă în sarcina reclamantului, probațiunea unor circumstanțe inexistente (a se vedea cauza Miron Aliona, hotărârea CSJ din 01.08.2023).

80. Subliniază că, problema declarării prețurilor din contractele de vânzare-cumpărare a unor bunuri mobile și imobile a fost frecvent abordată de Comisie în

privința diferitor candidați evaluați. Problema cea mai serioasă în această privință, este faptul că abordările Comisiei de evaluare (atât Comisia de evaluare a de evaluare a procurorilor cât și Comisia de evaluare a judecătorilor) au fost neuniforme, diferite în cazuri similare, fără ca să fie invocat un motiv suficient și excepțional care pentru un observator obiectiv ar fi suficient să justifice această diferență de tratament, în această parte art. 137 din Codul administrativ la fel este incident, așa după cum este expus infra.

81. De asemenea a comunicat că, în cazul unui candidat, evaluat anterior, Comisia de evaluare a constatat că candidatul prin nedeclararea sumei de 213 927 de lei (est. 11 000 euro) la momentul depunerii declarației de avere și interese personale pentru anul 2019, a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale reglementat de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Însă, în urma cercetării mult aspectuale, complete și obiective a informației colectate, Comisia constată că această încălcare nu se ridică la nivelul gravității care ar stabili necoresponderea candidatului cu criteriile de integritate etică prevăzute la art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022.

82. La fel, în cazul altui candidat, Comisia de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a constatat că prețul de achiziție declarat a unui automobil procurat de candidat a fost cu 200 000 de lei mai mic decât valoarea acestui automobil stabilită de Serviciul Vamal, totuși explicațiile oferite de candidat au atenuat preocupările Comisiei cu privire la acest aspect. Este de remarcat că în acel caz, deși candidatul nu a oferit acte sau documente suplimentare, Comisia a crezut explicațiile candidatului. Nu există nici un motiv plauzibil, de ce în cazul reclamantului Comisia nu a crezut explicațiilor și argumentelor reclamantului. Tot în cazul respectiv, prezentat instanței de judecată pentru compararea exercitării abuzive a discreției administrative și inegalității de tratament, Comisia de evaluare a constatat că „La 20 iunie 2014, candidatul și soția sa au achiziționat un apartament cu suprafața de 31,1 m.p. în mun. Chișinău. Prețul indicat în contract a fost de 165 488 de lei (est. 8 883 euro) și reflectă valoarea cadastrală. Acest apartament a fost vândut la data de 8 iunie 2017 la același preț contractual indicat în contractul din 2014. În declarațiile sale anuale pentru anii 2014 și 2017, candidatul a indicat această sumă atât pentru prețul de cumpărare, cât și pentru prețul de vânzare. Candidatul a informat Comisia, însă, că prețul real convenit, atât pentru cumpărarea apartamentului în anul 2014, cât și pentru vânzarea acestuia în anul 2017, a fost de 27 000 euro (est. 503 010 lei)”. Tot în acest caz Comisia de evaluare a constatat că „La 10 iulie 2017, candidatul și soția sa au cumpărat un teren și o casă în com. Stăuceni, mun. Chișinău cu 980 000 de lei (est. 47 047 euro). Prețul pare să fi fost în concordanță cu valoarea de piață pentru imobile comparabile în acea zonă în anul 2017, dar mai mic decât valoarea cadastrală a casei în declarația sa anuală pentru 2018 și în declarațiile anuale ulterioare, candidatul a inclus sistematic valoarea reală în loc de cea cadastrală”.

83. Reclamantul a comunicat că, în mod inexplicabil obiectiv și diferit de situația reclamantului, în acel caz, Comisia de evaluare a concluzionat că „Deși Comisia

consideră că este ne-etic să accepte includerea unui preț în contractul de vânzare-cumpărare pentru un apartament despre care candidatul știe că nu este prețul corect, Comisia concluzionează că, având în vedere circumstanțele specifice din acest caz, incidentul nu atinge nivelul de gravitate care să constituie o nerespectare a criteriului de integritate etică. În acest context, Comisia a luat în considerare faptul că implicarea candidatului în tranzacțiile de cumpărare și vânzare pentru acest apartament constituie un eveniment izolat, care a avut loc în urmă cu nouă ani și că candidatul a fost transparent în acest aspect pe parcursul evaluării. De asemenea, Comisia ia în considerare faptul că implicarea sa în această tranzacție nu a oferit niciun beneficiu financiar candidatului”.

84. Reclamantul invocă o diferențiere de tratament în cazul său și o abordare semnificativ mai formalistă, severă și subiectivistă în situația sa de către Comisia de evaluare. Asta în condițiile în care nu există o justificare excepțională pentru o astfel de diferență de tratament a unor situații similare.

85. Referitor la apartamentul în România, (pretins n.n.) dobândit de familia candidatului în anul 2024, Comisia a indicat în decizia contestată că „l-a întrebat de două ori pe candidat dacă el sau rudele sale dețineau bunuri sau dacă aveau vreun drept de proprietate asupra unor bunuri în România. Candidatul a răspuns negativ de ambele ori”.

86. Menționează că, pe tot parcursul evaluării a manifestat toată deschiderea și cooperarea în comunicarea cu Comisia. De asemenea, reclamantul a răspuns concret la întrebările Comisiei, a prezentat acte, informații solicitate, iar după audierea publică a expediat acte suplimentare, necesitatea cărora a apărut ad-hoc. Prin aceasta reclamantul a respectat art. 4 din Regulamentul de evaluare al Comisiei.

87. Totodată reclamantul a subliniat că, în cursul evaluării el a răspuns cu exactitate la întrebările care i-au fost adresate la acest subiect.

88. Referitor la concluzia Comisiei, precum că textul promisiunii bilaterale de vânzare- cumpărare din 4 martie 2024 este ambiguu în ceea ce privește momentul în care apare dreptul de proprietate, Comisia a considerat că nu ar exista nici o îndoială că, prin semnarea promisiunii la 4 martie 2024, candidatul ar fi devenit dator companiei de construcții cu o sumă considerabilă de bani.

89. Astfel, reclamantul a insistat asupra faptului că potrivit art. 6 din Legea nr.133 declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicând-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)-m) la data depunerii declarației.

90. Reclamantul a depus declarația de avere și interese personale pentru anul 2023 la data de 12.03.2024.

91. La data de 12.03.2024 promisiunea bilaterală de vânzare-cumpărare din 04.03.2024 nu era intrată în vigoare și nu producea efecte nici pentru părți și nici nu era opozabilă pentru terți și autoritățile din România și Republica Moldova. Asta

deoarece textul din Promisiunea bilaterală de vânzare- cumpărare din 04.03.2024 care prevedea momentul intrării ei în vigoare era destul de cert și clar: „pct.4.2 Prezenta promisiune intră în vigoare din momentul alimentării contului bancar al Promitentei Vânzătoare, respectiv momentul în care suma de bani va credita contul Promitentei Vânzătoare”.

92. Creditarea contului Promitentei Vânzătoare, în speță a SRL „KBK Tophause” a avut loc la 20.03.2024 și 29.03.2024, fapt probat de transferurile bancare și constatat de către Comisie. În cazul în care creditarea contului Promitentei Vânzătoare nu ar fi avut loc, Promisiunea bilaterală de vânzare-cumpărare din 04.03.2024 nu ar fi intrat niciodată în vigoare.

93. Din actele și faptele speței, rezultă cert că nu exista la data depunerii declarației - 12.03.2024 nici o obligație financiară a membrilor familiei Guțan față de SRL „KBK Tophause” și nici a SRL „KBK Tophause” față de familia Guțan de a le înstrăina un apartament. Această obligație a apărut și a devenit certă doar după efectuarea primei creditări a contului SRL-lui, adică la data de 20.03.2024.

94. Subliniază că, despre aceste „dubii” reclamantul a aflat post-factum din conținutul deciziei contestate.

95. Succesiv, reclamantul a remarcat că, Comisia de evaluare a admis erori procedurale grave care au dus la inechitatea procedurii de evaluare. Or, Comisia s-a expus în decizia contestată asupra acestor circumstanțe, care nu au fost puse în discuție și supuse audierilor publice la care reclamantul a participat. El nu a fost chestionat în cursul audierilor despre data intrării în vigoare a Promisiunii bilaterale de vânzare-cumpărare din 04.03.2024 și momentul apariției obligației lui de a o declara în declarația de avere și interese personale. Odată ce aceste aspecte nu erau clare pentru Comisie și erau semnificative pentru promovarea sau nepromovarea evaluării, ele urmau a fi puse în discuție cu reclamantul căruia urma să i se ofere dreptul de a depune explicațiile și informațiile necesare la subiect. Asta deoarece dreptul său de a se apăra în cursul evaluării (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022) nu este unul abstract și iluzoriu, ci trebuie să fie unul efectiv și practic.

b. Argumentele părții

96. La 17 ianuarie 2025, Comisia de evaluare a procurorilor a depus referință la cererea de chemare în judecată depusă de Guțan Vladislav, considerând acțiunea depusă neîntemeiată și care urmează a fi respinsă.

97. În motivarea referinței, pârâta a invocat că, Comisia a desfășurat evaluarea reclamantului în conformitate cu Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

98. Decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024 privind candidatura lui Guțan Vladislav la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor a fost emisă în urma evaluării realizate cu respectarea în întregime a Legii nr. 26/2022.

99. Notează că, procesul de evaluare a unui candidat parcurge următoarele etape succesive, prevăzute de art. 9-12 din Legea nr.26/2022: inițierea procesului: acumularea datelor inițiale și depunerea declarației de avere și interese personale, acumularea informației, elucidarea neclarităților depistate, prin solicitarea și obținerea de la candidat a datelor și informațiilor suplimentare, aprecierea materialelor acumulate, cu respectarea marjei de discreție a Comisiei, luarea cunoștinței cu materialele evaluării de către candidat, cu cel puțin 3 zile până la audiere, audierea candidatului și prezentarea post-audiere a datelor și informațiilor suplimentare, emiterea deciziei motivate privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării.

100. Comisia a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile în sarcina sa, prevăzute de Legea nr.26/2022. În particular, atunci când a constatat anumite neclarități, Comisia a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare (în sensul art. 10 alin.(7) din Legea nr.26/2022), oferind un termen suficient (fapt confirmat implicit de către reclamant prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare). Mai mult ca atât, atunci când reclamantul a furnizat documente, acestea au fost luate în considerare de către Comisie, reclamantului fiindu-i asigurat pe deplin dreptul de a înlătura orice potențiale suspiciuni privind integritatea sa.

101. Menționează că, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale și cu respectarea obligațiilor legale. Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare.

102. Subliniază că, procesul de evaluare a integrității, dar și Decizia, nu afectează statutul profesional al candidatului. Comisia nu substituie și nu preia funcțiile vreunui organ public din Republica Moldova (inclusiv a organelor de urmărire penală). În speță, Comisia a respectat cu strictețe obiectul mandatului său, fiind explicită în dispozitivul Deciziei că, Comisia a decis: candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea, de către candidat, a criteriilor de integritate etică și financiară și, prin urmare, nu promovează evaluarea. Decizia este, deci, în strictă conformitate cu prevederile art. 13 alin.(5) din Legea nr.26/2022.

103. Întinderea, domeniul de aplicare a mandatului Comisiei este, la fel, expres stabilit de lege, și anume verificarea integrității etice și a integrității financiare a candidaților, raportată la criteriile de integritate etică și financiară. Însăși legea stabilește când, în ce situație, candidatul nu promovează evaluarea, precum urmează: Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

104. Respectiv, legea stabilește o procedură de evaluare, cu două elemente: constatarea Comisiei privind existența dubiilor serioase privind corespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, și posibilitatea candidatului de a desființa aceste dubii.

105. Totodată, în speță, Comisia a aplicat plenar acest construct juridic, oferind reclamantului posibilitatea de a înlătura orice dubiu, prin date și informații suplimentare. În fiecare dintre adresările sale către reclamant (din 14 iunie 2024, 22 iulie 2024 și 11 septembrie 2024), Comisia a făcut referire la temeiul legal și a oferit reclamantului posibilitatea prezentării actelor suplimentare.

106. Efectul juridic al deciziilor Comisiei este expres și exhaustiv stabilit de lege, precum urmează: Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. Menționează că, în speță, nimic nu îl împiedică pe reclamant să continue cariera profesională și exercitarea activității sale.

107. Concluzia că, Legea nr.26/2022 nu lezează statutul profesional al candidatului, rezultă direct și din Nota informativă la proiectul acestei legi, „Reținem că rezultatul evaluării integrității candidaților la funcțiile de membri ai CSM, CSP și organele specializate ale acestora nu va avea nici un efect asupra carierei acestora în calitate de judecători sau procurori. Evaluarea propusă prin intermediul prezentului proiect se face doar în raport cu funcția pentru care se candidează și nu are drept scop evaluarea aptitudinilor profesionale ale candidaților”, iar potrivit prevederilor art.71 alin.(4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ.

108. Indică că, concluziile Comisiei sunt în conformitate și în spiritul Legii nr.26/2022, or, în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia constată dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate. Legea nr.26/2022 stabilește expres și explicit marja de discreție a Comisiei la efectuarea constatărilor sale, prin urmare, soluția oferită de Comisie, prin decizia de constatare a promovării sau nepromovării evaluării, reprezintă o apreciere, după intima sa convingere, a faptului dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică. Cu alte cuvinte, Comisia nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea. Or, anumite circumstanțe factice ar putea fi suficiente pentru a constata că există dubii serioase privind conformitatea, dar în același timp, ar putea fi insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

109. Concluzia Comisiei, exprimată prin Decizie, privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară ține de oportunitatea Deciziei.

110. Aprecierea oportunității actelor administrative nu este de competența justiției care poate examina actul administrativ numai sub aspectul legalității lui, inclusiv pentru conformarea acestuia scopului legii. Asta deoarece oportunitatea actului administrativ derivă din capacitatea pe care o are organul care emite actul de a alege, dintre mai multe soluții posibile și egale, în aceeași măsură pe cea care corespunde cel mai bine interesului public care trebuie satisfăcut. Dacă legalitatea face trimitere la litera legii, apoi oportunitatea urmărește corespunderea cu spiritul legii.

111. Tocmai din acest considerent în doctrină a fost statuat faptul că administrația publică trebuie să respecte legalitatea, dar, în același timp, ea are nevoie și de o anumită libertate de acțiune, ținând seama de faptul că unele măsuri nu pot fi apreciate pe cale generală, ci doar în contact direct cu realitatea administrativă, fiindu-i, astfel, lăsat chiar prin lege un anumit grad de libertate de a alege între mai multe soluții posibile și care este cunoscut în doctrină ca fiind puterea discreționară a administrației.

112. În speță, Comisia a acționat în conformitate cu rigurile descrise mai sus, apreciind în baza criteriilor de conformitate stabilite de Legea nr.26/2022, raportate la circumstanțele de fapt rezultate din datele și informațiile acumulare (inclusiv cu concursul reclamantului), dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia emisă în acest sens reprezintă realizarea acestei puteri discreționare care nu poate fi supusă unui control judiciar.

113. Excepția de la regula de mai sus poate avea doar un caracter extraordinar și s-ar referi la cazurile unor acțiuni deosebit de arbitrar și inoportune ale emitentului care conduc la ilegalitate. Așa zisa oportunitate care să poată face obiectul controlului instanței se referă la situațiile în care starea de inoportunitate este atât de flagrantă încât ar conduce la ilegalitate, respectiv emiterea actului prin deturnare de putere sau cu încălcarea competenței.

114. Subliniază că, sunt irelevante referințele reclamantului la jurisprudența Curții Supreme de Justiție, or reclamantul nu a argumentat din ce motiv constatările din alte decizii ale CSJ ar fi aplicabile în prezenta cauză. Dimpotrivă, reclamantul invocă în mod general anumite extrase din câteva decizii ale CSJ fără nici o explicație aferentă relevanței acestora. Totodată, constată că reclamantul omite să invoce în fața instanței și altă jurisprudență a CSJ, unde aceasta în egală măsură a făcut o serie de constatări pe marginea cauzelor referitoare la deciziile emise urmare a evaluării efectuate în baza Legii nr.26/2022. Consideră că reclamantul urma să acționeze cu bună-credință și să invoce în mod obiectiv jurisprudența CSJ care are ca obiect verificarea legalității deciziilor emise în urma evaluărilor realizate conform Legii nr.26/2022.

115. Mai indică că, nu este întemeiat argumentul reclamantului privind critica conceptului „dubii serioase” prevăzut de Legea nr.26/2022. De fapt, contrar alegațiilor reclamantului, notează că deși noțiunea de „dubiu serios” nu este definită în Legea nr.26/2022, acest fapt nicidecum nu constituie un temei de a oferi interpretări eronate a acestei noțiuni, or este evident că înțelegerea noțiunii de dubiu serios poate fi dedus din sensul obișnuit al acestor cuvinte.

116. În context, învederează că Curtea Constituțională a constatat că semnificația unui termen contestat poate fi dedus nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al acestuia (a se vedea Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, §54)⁹. Astfel, înalta Curte a stabilit că instanțele judecătorești pot stabili caracteristicile esențiale ale obligațiilor pecuniare doar în baza textului care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică. (pct. 29 din Decizia nr. 122/2019).

117. Mai mult, în decizia sa nr. 42 din 6 aprilie 2023 (pct. 133 și 134), Curtea Constituțională a analizat noțiunea de dubiu serios, constatând caracterul constituțional al acesteia și statuând că: „Curtea constată că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege. Curtea reține că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.”

118. De asemenea menționează că, pretențiile reclamantului se bazează pe prevederile Codului administrativ și anume Cartea I (Dispoziții generale) și Cartea II (Procedura administrativă). Aceste norme însă nu sunt aplicabile în speță, în virtutea prevederilor speciale din Legea nr.26/2022, or potrivit art.14 alin.(6) din Legea nr.26/2022, Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv. Constată că, doar procedura de judecare a cauzelor și anume procedura contenciosului administrativ (Cartea III) din Codul administrativ sunt aplicabile în speță; nu și prevederile din Codul administrativ care reglementează procedura administrativă (Cartea II); iar în raport cu procedura în fața Comisiei, se aplică prevederile legii speciale (Legea nr.26/2022) și Regulamentul Comisiei.

119. Mai mult, potrivit art. 4 alin. (4) din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative nr. 252/2023: „Comisiile de evaluare (inclusiv Comisia de evaluare a procurorilor) nu sunt autorități publice în sensul prevederilor Codului administrativ. Activitatea acestora nu este publică, cu excepțiile stabilite de prezenta lege și de regulamentele de organizare și funcționare ale acestora. Astfel, fiind cert că prevederile Codului

administrativ (Cartea I și II) nu sunt aplicabile în prezenta cauză din motiv că Comisia nu este o autoritate publică în sensul Codului administrativ.

120. Comunică că, contrar alegației reclamantului, Comisia nu este obligată să emită o decizie favorabilă de promovare a reclamantului, or, Comisia are o anumită marjă de discreție, pe care a respectat-o corespunzător. În virtutea prevederilor art.10 alin.(9) din Legea nr. 26/2022, Comisia apreciază materialele acumulate cu concursul candidatului și terțelor persoane după intima sa convingere. În aprecierea sa, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv - art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022. Or, în caz contrar ar rezulta că Legea nr. 26/2022 s-ar aplica mecanic în sensul că toți candidații ar trebui în mod obligatoriu promovați. O astfel de concluzie este însă contrară scopului Legii nr. 26/2022, așa cum el a fost definit chiar de lege (preambul, art. 1) și explicat în Nota informativă aferentă, de care, se va ține cont la interpretarea legii, inclusiv în judecată.

121. Reclamantul pretinde că circumstanțele identificate de către Comisie nu s-ar ridica la nivelul de severitate pentru ca să fie constatate dubii serioase, însă atrage atenția că această chestiune reprezintă un aspect de oportunitate care nu poate fi pus în discuție din punctul de vedere a legalității Deciziei. Asta deoarece pretinsa lipsă a nivelului de seriozitate nicidecum nu poate fi calificată drept o circumstanță care ar putea duce la promovarea reclamantului și nici o eroare procedurală gravă care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Prin urmare, această chestiune nu poate fi pusă în discuție, fiind irelevantă pentru analiza legalității Deciziei.

122. Consideră neîntemeiată pretinsa comparație a prezentei cauze cu circumstanțele din cauza Lozan și cauza Lealin, or în cauza Lozan, au fost analizate circumstanțe aferente nedeclarării unor economii, și nu neplata impozitelor în legătură cu creșterea de capital. Mai mult în cauza Lozan Comisia a clarificat că nedeclararea economiilor a reprezentat o omisiune, fapt confirmat inclusiv prin abilitatea candidatului de a acoperi cheltuielile cu veniturile disponibile și soldul pozitiv rămas.

123. În egală măsură, nu poate reține pretinsa comparație a prezentei cauze cu circumstanțele din cauza Lealin, or, în cauza Lealin, candidatul a prezentat mai multe probe care au înlăturat dubiile Comisiei în ceea ce privește prețul de achiziționare și vânzare a imobilului. În plus, Comisia de evaluare a constatat că în acel caz tranzacția nu a oferit nici un beneficiu financiar candidatului, spre deosebire de prezenta cauză unde a fost indicat asupra neplății impozitului pe venit în legătură cu creșterea de capital.

124. La caz însă reclamantul nu a invocat circumstanțe care nu sunt comparabile și, respectiv, nu pot fi invocate în contextul unei pretinse atitudini discriminatorii.

125. La capitolul dat, pârâta a remarcat că, în jurisprudența sa, CSJ a explicat că, „ce ține de afirmația reclamantului că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, Completul de

judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție constată că aceasta nu a fost probată. Astfel, instanței nu i-au fost relevate acele situații comparabile și care ar fi identice sau aproape identice situației reclamantului, pentru a fi supuse analizei dacă într-adevăr așa s-a procedat. Astfel se deduce că sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului, precum că Comisia și-ar fi exercitat discreția sa în mod diferit.”

126. În privința dubiului Comisiei privind apartamentul din România, reclamantul se contrazice în poziția sa cu privire la pretinsa lipsă a obligației sale de plată în baza promisiunii bilaterale de vânzare-cumpărare din 4 martie 2023 (promisiunea bilaterală), or, pe de o parte, reclamantul pretinde că nu avea o obligație de plată față de compania promitentă vânzătoare la data depunerii declarației de avere și interese pentru 2023 (12.03.2024), pe motiv că Promisiunea bilaterală nu intrase în vigoare la acea dată; iar, pe de altă parte, însăși în pct. 4.2 din Promisiunea bilaterală (citată chiar de reclamant) se indică despre faptul că, Prezenta promisiune intră în vigoare din momentul alimentării contului bancar al Promitentei Vânzătoare, respectiv momentul în care suma de bani va credita contul Promitentei Vânzătoare.

127. Astfel, însăși din conținutul pct. 4.2 din Promisiunea bilaterală rezultă că intrarea în vigoare a acesteia era condiționată de executarea prealabilă a obligației de plată de către reclamant. Cu alte cuvinte: - mai întâi, reclamantul avea o obligație de plată (care exista la data depunerii declarației de avere și interese pentru 2023), iar - după executarea acesteia (i.e. după efectuarea plății) urma să intre în vigoare această promisiune.

128. Or, dacă s-ar urma logica reclamantului, ar rezulta că acesta a efectuat o plată fără a avea o atare obligație, asta deși o obligație nu poate apărea după executarea acesteia, ci dimpotrivă obligația se stinge prin executare.

129. Finalmente, pârâta a notat că, însăși din conținutul prevederilor art.1669 din Codul civil al României rezultă că, promisiunea de vânzare-cumpărare generează obligații personale de a încheia contractul de vânzare promis.

130. Așadar, în condițiile speței, este clar că o atare promisiune se referă la obligația de a încheia un contract de vânzare-cumpărare, și nu la obligația de plată a unei sume de bani. Tocmai din acest motiv intrarea în vigoare a unei atare promisiuni poate fi condiționată de executarea unei obligații de plată.

MOTIVAREA INSTANȚEI

131. Referitor la termenul de depunere a acțiunii, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 26 din 11 decembrie 2024, a fost notificată reclamantului la 26 decembrie 2024. Astfel, în speță reclamantul a respectat prevederile art. 14 alin.(1) din Legea nr. 26/2022, deoarece cererea de contestare a fost depusă la 31 decembrie 2024..

132. Până a trece la examinarea argumentelor concrete, Completul de judecată special învederează că, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de

contencios administrativ ține cont de jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivarea hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot.García Ruiz v. Spania, 1999, §26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot.Ruiz Torija v. Spania, 1994, §30; și, pentru comparație, Petrović și Alții v. Muntenegru, 2018, §43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot.Fabris v. Franța, 2013, §72 *in fine*; Paun Jovanović v. Serbia, 2023, §108).

a. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 26/2022

133. Completul de judecată special învederează că, atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice. Legea nr. 26/2022 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestației împotriva deciziilor adoptate în temeiul Legii nr. 26/2022. Așa, Legea nr. 26/2022 este una specială. Din motivele expuse supra și prin prisma art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, prioritatea normelor din Legea nr. 26/2022 nu poate genera în această cauză discuții.

134. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2022, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea *inter alia* a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc.

135. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 26/2022 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor emise de Comisie, procedura contenciosului administrativ, etc. Având în vedere că Legea nr. 26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, prevederile Legii nr. 26/2022 au prioritate față de celelalte norme din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 26/2022 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 26/2022. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ

b. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

136. Reclamanta susține că, potrivit Codului administrativ, obligația de respectare a proporționalității este o sarcină probatorie exclusivă a autorității publice. La aspectul dat, Completul de judecată special reiterează că, Legea nr. 26/2022 are prioritate față de Codul administrativ.

137. Completul de judecată special notează că, în spiritul Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului reluat de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art. 6 din Legea nr. 26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art. 7 din Legea nr. 26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încălcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

138. Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; §68). Procesul de redenumire, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, §95).

139. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției, făcând referire la o opinie a Comisiei de la Veneția. Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată *per se* arbitrară nici de către CtEDO (a se vedea hotărârile *Xhoxhaj vs Albania*, 2021, §352 și *Sevdari vs Albania*, 2022, §130).

c. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

140. Art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 prevede că CSJ poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat”. Această prevedere a apărut în Legea nr. 26/2022 după o hotărâre a Curții Constituționale din 14 februarie 2023, în care s-a menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei de evaluare pentru „erori de procedură nesemnificative”. Curtea Constituțională a acceptat ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”.

141. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO Pişkin vs Turcia (2020). În §131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționate în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă concluzie a Comisiei.

142. Prin urmare, competența Curții Supreme de Justiție la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 26/2022 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula decizia Comisiei de evaluare doar în cazurile menționate de Legea nr. 26/2022, iar celelalte temeiuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

143. CSJ poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei. Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate de Comisie nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu prevăzut la art. 8 alin. (2)-(5) al acestei legi.

144. Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Vladislav Guțan în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Vladislav Guțan.

d. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

145. În continuare, Completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența a careva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe factice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatei cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

146. În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

147. Făcând o retrospectivă a speței, Completul de judecată special reiterează că, prin decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis: candidatul nu întrunește criteriul de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

148. Comisia a de evaluare a constatat două probleme, și anume:

(i) apartament dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat;

(ii) apartament în România, achiziționat și plătit de familia candidatului;

149. Efectuând control judiciar al constatărilor și concluziilor Comisiei de evaluare, pe marginea celor două aspecte financiare și etice descrise supra, raportate la criteriile de evaluare prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26/2022, Completul de judecată special remarcă următoarele.

150. Completul de judecată special reiterează că, în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Procuraturii (CSP), precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor specializate ale CSP, dar și, în general, în sistemul justiției, conform competențelor atribuite în baza Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare avea obligația să verifice dacă candidatul Vladislav Guțan nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, dacă nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, dacă în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017, precum și dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, dar și dacă averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, conform art. 8 din Legea nr. 26/2022.

151. În înțelesul Legii nr. 26/2022, candidatul satisface criteriul de integritate etică și financiară doar atunci când întrunește pe deplin toți indicatorii stabiliți la art. 8 alin. (2)-(5) din Legea respectivă, faptul dat rezultă și din art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei de evaluare.

152. Ține de menționat și faptul că, în sensul pct. 6 din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016, procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit principii stabilite, printre care și principiul integrității.

153. În sensul principiului integrității, procurorul trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în procuratură; să se abțină de la luarea deciziilor atunci când interesele sale, ale persoanelor înrudite prin sânge, adopție, afinitate sau ale altor persoane apropiate familiei sale ar putea influența corectitudinea deciziilor; să nu facă promisiuni privind deciziile pe care urmează să le ia, să se comporte onest și decent, prin exemplul personal, să creeze o reputație impecabilă a procurorului; să nu ofere temei de a se considera drept o persoană pretabilă comiterii unor acte de corupție sau abuzuri (pct. 6.3.1, 6.3.3, 6.3.5 și 6.3.6 din Codul de etică al procurorilor).

154. Cât privește prima constatare din decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024, (i) apartament dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat;

155. Completul de judecată special accentuează că, Comisia de evaluare a constatat că, Guțan Vladislav, în anul 2011, a achiziționat doua apartamente succesive în mun. Chișinău, pe str. „M”, în modul următor: inițial candidatul a dobândit un apartament de 75 m.p. (apartamentul „A”) prin intermediul unui program de preturi preferențiale organizat de PG, pentru care a achitat primele doua transe în mai și octombrie 2011. Mai târziu în acel an, la 6 decembrie 2011, candidatul a semnat un contract de cesiune prin care a transferat drepturile și obligațiile sale aferente apartamentului „A” către o terță parte („A.S.”). Unica condiție a fost ca ea să-i plătească echivalentul primelor doua tranșe achitate pentru apartamentul „A” către compania de construcție, fapt pe care ea l-a și făcut, potrivit candidatului. Candidatul a declarat că nu mai dispune de documente care să confirme aceasta tranzacție sau plățile efectuate. Tot la 6 decembrie 2011 (în aceeași zi ca și tranzacția menționată mai sus, un coleg de-al candidatului („D.G.”) i-a cesionat candidatului drepturile și obligațiile sale asupra unui apartament (mai mare) pe care l-a dobândit în același complex rezidențial, cu suprafața de 92,7 m.p. (apartamentul „B”). Acest contract a inclus și un loc de parcare. Potrivit candidatului, în această cesiune a apartamentului nu au fost implicați bani, întrucât D.G. încă nu plătitese nimic din prețul (preferențial) al apartamentului către compania de construcție. Deși contractul de cesiune stipula prețul de 500 de lei achitat pentru această tranzacție, candidatul a explicat că acesta a fost unul simbolic, minim pentru formarea taxei notariale. La 2 martie 2016, după ce clădirea a fost dată în exploatare de către compania de construcție, candidatul a înregistrat apartamentul „B” pe numele său. Prețul total achitat de candidat pentru cele doua bunuri imobile (apartamentul „B” împreună cu locul de parcare) către compania de construcție a fost de 37.324 EUR (est. 682.487 MDL). Fiind întrebat la audiere despre achiziția inițială a apartamentului „A”, candidatul a declarat că nu a avut dreptul să aleagă atunci când au fost alocate apartamentele și că apartamentul „A” i-a fost atribuit de PG. Apartamentul nu era potrivit pentru gospodăria ce consta din cinci persoane în sensul mărimii și al numărului de odăi. Astfel, candidatul a început să caute un apartament mai mare, care să aibă cu o odaie mai mult. El a ajuns la un acord cu colegul său, D.G., care nu putea face față obligațiilor financiare pentru apartamentul său

(apartamentul „B”) și, respectiv, era dispus să transfere apartamentul sau către candidat. Candidatul a declarat că mijloacele utilizate pentru a achita prețul apartamentului „B”, precum și plățile inițiale pentru apartamentul „A”, au provenit din contribuția financiară a părinților săi, primită la finalul anului 2011, pe care a primit-o în numerar în MDL. Acesta a mai explicat, în cadrul comunicării scrise cu Comisia, că banii proveneau din propriile lor economii acumulate de-a lungul anilor anteriori, în sumă de 700.000 MDL. Comisia a examinat situația financiară a părinților candidatului și a constatat că ei aveau destule mijloace pentru a-i dona aceasta suma de bani.

156. În continuare, apartamentul „B” – potrivit candidatului – a fost „schimbat” informal în anul 2016, în baza unui acord verbal și reciproc, pe un apartament din strada „MS” din mun. Chișinău, care era în proprietatea soacrei sale începând cu anul 2014. Potrivit explicațiilor candidatului, s-a decis că el urma să rămână proprietar pentru a evita cheltuielile adiționale aferente înregistrării drepturilor de proprietate asupra apartamentului „B”. Nu exista vreun contract scris privind acest schimb între candidat și soacra acestuia și el nu a putut oferi detalii suplimentare. Totuși, exista un contract de donație, în formă scrisă, din noiembrie 2016, prin care soacra a donat apartamentul din strada „MS” către soția candidatului. În anul 2018, candidatul a vândut apartamentul „B” lui V.Ț. la prețul de 561.849,20 MDL (est. 27.516 EUR). Valoarea cadastrală a apartamentului (fără loc de parcare) era de 587.612 MDL, ceea ce înseamnă că prețul de vânzare a apartamentului a fost mai mic chiar decât valoarea cadastrală. Vânzarea nu a inclus și locul de parcare, deoarece cumpărătorul apartamentului „B” nu era interesat de acesta.

157. Candidatul a afirmat în rundele de comunicare scrisă cu Comisia că soacra sa a fost persoana care a decis în anul 2018 ca apartamentul „B” urma să fie vândut și că mijloacele obținute în rezultatul înstrăinării proprietății, în suma de circa 28.000 EUR, să-i fie transmise ei prin transfer bancar. Soția candidatului a mai transferat, ulterior, suma de 10.000 EUR către mama sa în calitate de compensație pentru locul de parcare alături de apartamentul „B” până acesta va putea fi vândut. La o etapă mai târzie, în anul 2020, locul de parcare a fost într-adevăr vândut unei părți terțe.

158. Comisia a evidențiat că prețul de vânzare în 2018 al apartamentului „B” a fost de 561.849,20 MDL (est. 27.516 EUR). Prin urmare, Comisia a solicitat de la compania imobiliară „LARA” („compania LARA”) o estimare a valorii apartamentului „B” pentru perioada 01.01.2018 - 31.12.2018.

159. În prima estimare, compania LARA a oferit Comisiei prețul pentru un metru pătrat al apartamentelor din centrul municipiului Chișinău. Aceasta a dus la o valoare estimativă a apartamentului de 1.340.000 MDL (est. 67.540 EUR). În cea de-a doua estimare (Comisia a solicitat prețuri specifice pentru strada pe care se afla apartamentul), prețurile variau de la 965.000 MDL (est. 48.639 EUR) la 1.000.000 MDL (est. 50.403 EUR) pentru un apartament de 90 m.p., valoarea variind în funcție de stare tehnică, etaj, plan, condițiile tranzacției, perioada de plată etc.

160. În cea de-a treia estimare (Comisia a mai solicitat o estimare în funcție de starea tehnică și amplasarea apartamentului, pe baza remarcilor candidatului), valoarea a fost și mai mare: 1.130.000 - 1.260.000 MDL (est. 56.956 – 63.508 EUR), dar Comisia va lăsa deoparte aceasta estimare, întrucât nu este clar de ce aceasta este mai înaltă decât cea de-a doua estimare.

161. Astfel, Comisia a constatat că, candidatul a oferit Comisiei doua explicații diferite privind prețul de vânzare al apartamentului „B” în 2018. În primul rând, el a declarat că prețul de vânzare din contract corespundea prețurilor de piață pentru un astfel de apartament și că nu era de acord cu estimările companiei LARA. Cea de-a doua explicație a fost că prețul de vânzare era scăzut, deoarece el voia doar să-și recupereze banii plătiți pentru apartament și că soacra lui a fost de acord cu acest lucru, deoarece avea nevoie de bani.

162. Potrivit declarațiilor candidatului către Comisie, el a afirmat că apartamentul său încă era în varianta albă atunci când l-a înregistrat pe numele său (în anul 2016), au fost identificate multe probleme de ordin tehnic, de la scurgeri de apă cronice, inundarea apartamentelor și a locurilor de parcare, pene de curent, blocări ale ascensoarelor etc. până la calitatea foarte mediocră, uneori chiar proastă, a lucrărilor de interior și a materialelor utilizate. Potrivit candidatului, acest fapt a rezultat în cheltuieli semnificative pentru proprietar ca să ajusteze și să repare neajunsurile. Factorul final pe care l-a invocat candidatul în legătură cu stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a apartamentului „B” a fost construcția unui alt bloc rezidențial vizavi de clădirea în care se afla apartamentul, care a limitat priveliștea din apartamentul său.

163. Astfel, Comisia a constatat dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară și etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, în legătura cu faptul că prețul de vânzare al apartamentului „B” indicat în contract nu este unul real, care nu au fost atenuate de candidat.

164. La fel, dubiile Comisiei de evaluare s-au extins având în vedere că, deja înainte ca apartamentul „B” să fie dat în exploatare, candidatul de facto „schimbase” apartamentul „B” pe apartamentul soacrei sale la începutul anului 2016 (cu o valoare totală declarată, inclusiv pentru spațiul de parcare și spațiul de depozitare suplimentar, de peste 900.000 MDL) și că el și familia sa începuseră să locuiască în acel apartament la sfârșitul anului 2015.

165. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Guțan Vladislav criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia nr. 26 din 11 decembrie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de chemare în judecată, Completul de judecată special consideră că, candidatul Guțan Vladislav nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa etică și financiară cu referire la prețul de vânzare al apartamentului „B”, indicat în contractul de vânzare-cumpărare din anul 2018.

166. În opinia instanței de judecată, Comisia corect a constatat dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, cu referire la prețul de vânzare al apartamentului „B”, care nu au fost înlăturate de candidat. Or, vânzarea unui apartament în pierdere este lipsită de o structură logică. Mai mult, conform analizei economice a pieței imobiliare din municipiul Chișinău, dinamica și evoluția prețurilor la apartamentele noi în anul 2018 a fost în creștere, față de anul 2011. Deoarece candidatul a cumpărat apartamentul „B” la un preț preferențial (sub prețul pieței), aceasta creștere este și mai mare. Acest lucru este confirmat de estimările pe care Comisia le-a primit de la Bursa Imobiliară LARA.

167. Completul de judecată special învederează că, prin vânzarea apartamentului „B”, candidatul nu ar fi fost scutit de la plata impozitului pe creșterea de capital rezultată din vânzarea unei locuințe de bază (art. 40 alin. (6) din Codul fiscal (redacția din martie 2018)), deoarece apartamentul „B” nu era locuința sa de baza, așa cum era definită la art. 5 pct. 46) din Codul fiscal (redacția din martie 2018) și ar fi trebuit să plătească impozit pe creșterea de capital după vânzarea apartamentului „B”. Prin urmare, candidatul a avut interesul de a ascunde o potențială creștere de capital, prin indicarea unui preț de vânzare sub valoarea cadastrală.

168. Completul de judecată, la fel, reține că argumentele invocate de către reclamant precum că apartamentul „B” nu i-ar aparține, deoarece în 2016 l-ar fi schimbat cu soacra printr-o înțelegere verbală, nu se confirmă prin circumstanțele cauzei stabilite de instanță. Iar justificarea neperfectării tranzacției în scris pe motiv că nu s-ar fi dorit suportarea unor cheltuieli de înregistrare, în cel mai bun caz este una care trezește dubii serioase, dacă e să nu se accepte varianta mai gravă, și anume că reprezintă un neadevăr.

169. Conform Codului de etică al procurorilor (2016), procurorul trebuie să nu tăinuiască și să nu denatureze informațiile privind averile deținute sau conflictele de interes, acestea urmând a fi făcute publice în virtutea funcției (art. 6.61.7). Candidatul a încălcat aceasta obligație. De asemenea, deoarece aceasta nu a fost locuința sa de bază pentru o perioadă mai mare de trei ani, candidatul ar fi trebuit să plătească impozite la vânzarea acestui apartament. Includerea unui preț mai mic în contract i-a oferit candidatului posibilitatea de a nu plăti impozite pe creșterea de capital. Astfel, în privința lui Guțan Vladislav persistă dubii serioase că nu a respectat art. 6.1.1 din Codul de etică, care impune procurorilor să respecte legislația națională a Republicii Moldova.

170. Completul de judecată deduce că, normele internaționale și naționale pre citate impun în obligația procurorilor de a demonstra societății o integritate absolută a comportamentului lor.

171. Reieșind din faptul că procurorii au obligația să respecte cele mai înalte standarde etice, aceștia trebuie să demonstreze societății că sunt integri, să adopte un comportament ce nu provoacă îndoieli și să nu admită aparența unor posibile

conflicte de interese. Or, integritatea semnifică însușirea de a fi integru, de a fi cinstit, de a da dovadă de probitate. Integritatea este absolută și nu are diferite grade de gravitate.

172. Integritatea, ca principiu etic, are ca reper modul în care ceilalți percep comportamentul procurorului ca fiind conform cu etica și recomandările morale recunoscute de societate ca fiind cele mai înalte standarde pentru o persoană ce deține o funcție publică esențială pentru societate, precum și modul în care o persoană înțelege să se manifeste în societate. Prin urmare, procurorii trebuie să își îndeplinească obligațiile cu integritate, în interesul justiției și societății, ceea ce implică obligații atât în viața profesională, cât și personală.

173. Cu referire la apartamentul din România, achiziționat și plătit de familia candidatului Guțan Vladislav, Completul de judecată reține următoarele.

174. Comisia a observat că, în anul 2024, șotia candidatului a efectuat plăți considerabile către o companie de construcții din Romania. Din acest motiv, Comisia l-a întrebat de doua ori pe candidat dacă el sau rudele sale dețineau bunuri sau dacă aveau vreun drept de proprietate asupra unor bunuri în România. Candidatul a răspuns negativ ambele ori. Numai după ce a fost întrebat direct despre plățile efectuate de șotia sa către compania de construcții din Romania în anul 2024, în cadrul ultimei runde de întrebări scrise, candidatul a oferit informații privind cumpărarea apartamentului din Romania și a trimis Comisiei documente suplimentare, inclusiv o copie a promisiunii bilaterale privind un apartament și un loc de parcare în Romania.

175. Potrivit Comisiei, dubiile de evaluare s-au fortificat în legătură cu faptul că reclamantul s-a contrazis în poziția sa cu privire la pretinsa lipsă a obligației sale de plată în baza promisiunii bilaterale de vânzare-cumpărare din 4 martie 2024 (promisiunea bilaterală), or, pe de o parte, reclamantul pretindea că nu avea o obligație de plată față de compania promitentă vânzătoare la data depunerii declarației de avere și interese pentru 2023 (12.03.2024), pe motiv că Promisiunea bilaterală nu intrase în vigoare la acea dată; iar, pe de altă parte, însăși în pct. 4.2 din Promisiunea bilaterală (citată chiar de reclamant) se indică despre faptul că, Prezenta promisiune intră în vigoare din momentul alimentării contului bancar al Promitentei Vânzătoare, respectiv momentul în care suma de bani va credita contul Promitentei Vânzătoare. Astfel, însăși din conținutul pct. 4.2 din Promisiunea bilaterală rezultă că intrarea în vigoare a acesteia era condiționată de executarea prealabilă a obligației de plată de către reclamant. Cu alte cuvinte: - mai întâi, reclamantul avea o obligație de plată (care exista la data depunerii declarației de avere și interese pentru 2023), iar - după executarea acesteia (i.e. după efectuarea plății) urma să intre în vigoare această promisiune.

176. Completul de judecată reține că actul juridic care a dat naștere promisiunii de plată a fost încheiat la 4 martie 2024. Astfel, raportul juridic în cadrul căruia s-au conturat premisele pentru derularea obligațiilor reciproce a apărut până la momentul depunerii declarației la 12 martie 2024, din care considerente această înțelegere urma

să se regăsească în declarația depusă la Autoritatea Națională de Integritate. În același timp, obligația corelativă a antreprenorului devenea exigibilă doar din momentul în care investitorul achita o primă rată. Totodată, investitorul avea opțiunea și de a nu achita prima rată, fără a suporta careva consecințe negative. Din aceste considerente, reieșind din specificul raportului juridic în care s-a angajat, Completul de judecată acceptă ca fiind justificată confuzia pe care o invocă reclamantul, și anume că el credea că nu are vreo obligație de plată față de antreprenor până nu achită o rată și, implicit, nu ar avea nici obligația să declare contractul în declarația de avere. Or, la ziua depunerii declarației de avere încă nu fusese efectuat primul transfer. La fel, în continuare, achitățile pe parcursul anului 2024 se efectuau prin virament, adică printr-o modalitate care exclude posibila încercare de a tăinui o posibilă avere care nu poate fi justificată. Adică, n-are sens să-i fie imputată unei persoane o eventuală nedeclarare în declarație anuală a unei procurări de imobil în condițiile în care plata pentru aceasta se face prin viramente bancare, care n-au cum să fie depistate, lucru pe care și l-a făcut Comisia. Și în situația dată cea mai plauzibilă explicație a nedeclarării ar fi că persoana nu a conștientizat că trebuie s-o facă, decât că ar încerca să tăinuiască ceva.

177. Chiar dacă cu referire la dubiul legat de apartamentul în România, achiziționat și plătit de familia candidatului rămâne a fi plauzibil argumentul Comisiei că reclamantul a oferit explicații inconsecvente, Completul de judecată nu va da apreciere dacă o explicație inconsecventă, raportată la prezentul caz, este destulă în sine pentru justificarea unor dubii de natură să servească impediment pentru promovarea evaluării în cadrul unui exercițiu prevetting, atât timp cât candidatul nu a înlăturat dubiile comisiei legate de celălalt aspect, și anume apartamentul dobândit la preț preferențial în anul 2011 și vândut în anul 2018 la un preț potențial subestimat. Iar acest fapt, adică neînlăturarea tuturor dubiilor, conturează o singură soluție din partea instanței – respingerea acțiunii.

178. Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 13 din Legea nr. 26/2022.

179. Ce ține de afirmația reclamantului că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție constată că aceasta nu a fost probată. Astfel, instanței nu i-au fost relevante acele situații comparabile și care ar fi identice sau aproape identice situației reclamantului, pentru a fi supuse analizei dacă într-adevăr așa s-a procedat. Iar, deciziile invocate de reclamant, care ar demonstra tratamentul diferit, nu se referă la situații similare, or, fiecare decizie conține aprecierea Comisiei de evaluare referitor la circumstanțe de fapt distincte de cele care au fost reținute în decizia adoptată referitor la integritatea reclamantului.

180. S-a invocat tratamentul diferențiat în comparație cu cazul Lozan. În cauza Lozan au fost analizate circumstanțe aferente nedeclarării unor economii și nu neplata impozitelor în legătură cu creșterea de capital. În cauza Lozan Comisia a constatat că nedeclararea economiilor a reprezentat o omisiune, fapt confirmat inclusiv prin abilitatea candidatului de a acoperi cheltuielile cu veniturile disponibile și soldul pozitiv rămas. Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, Completul de judecată nu percepe în ce ar consta similitudinea situațiilor pentru a putea da o apreciere dacă tratamentul a fost diferențiat sau nu.

181. La fel, s-a invocat tratament diferențiat în comparație cu cazul Lealin. În cauza lealin au fost prezentate probe care au înlăturat dubiile Comisiei în ceea ce privește prețul de achiziționare și vânzare a imobilului. În plus, Comisia a constatat că în acel caz tranzacția nu a oferit nici un beneficiu financiar candidatului, spre deosebire de prezenta cauză unde au fost ridicate dubii în privința neplății impozitului pe venit în legătură cu creșterea de capital.

182. Astfel, se deduce că sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului, precum că Comisia și-ar fi exercitat discreția sa în mod diferit, din moment ce în celelalte cazuri invocate de către reclamant au existat circumstanțe diferite și candidații au reușit să înlăture dubiile Comisiei.

183. Cumulul ipotezelor descrise supra conving instanța de judecată că, la caz, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea de către Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, a evaluării în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară, conform art. 8 alin (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

184. În Justiție, integritatea este mai mult decât o virtute, ea este o necesitate. Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni a remarcat că procurorii trebuie să facă dovada unei integrități absolute a comportamentului lor [Avizul CCPE nr. 13 (2018) „Independența, responsabilitatea și etica procurorilor”, §§ 55].

185. Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecării, nu se regăsesc temeuri legale de a anula decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 26 din 11 decembrie 2024 cu privire la evaluarea lui Vladislav Guțan, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

186. Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare și evaluare reluată nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Vladislav Guțan este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

187. În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Vladislav Guțan împotriva deciziei nr. 26 din 11 decembrie 2024 „cu privire la evaluarea lui Guțan Vladislav, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor” și dispunerea reevaluării lui Guțan Vladislav.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă